

זוהר חלק ב' פרשת ויקהל דף קצח.

עני הוא מתנה מה'

רבי יהודה פתח, "הֲלוֹא פָּרַס לְרַעֲב לַחֲמֶךָ וּגוֹ" (ישעיהו נח, ז), בוא וראה, אשרי חלקו של האדם כאשר עני נקרה אליו, שזה העני מתנת הקדוש ברוך הוא, היא ששלח לו, מי שמקבל מתנה זו בסבר פנים יפות, אשרי חלקו.

המשיב נפש עני כאילו בראו

בוא וראה, מי שחס על עני ומשיב לו נפשו, מעלה עליו הקדוש ברוך הוא כאלו הוא ברא את נפשו, ועל כן, אברהם שהיה מרחם על כל בני העולם, העלה עליו הקדוש ברוך הוא כאילו הוא בראם, שכתוב: **"וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחַרְוֹ"** (בראשית יב, ה), הגם שנדרש באופן אחר.

לפרוס לחם בעין יפה

"הֲלוֹא פָּרַס", מהו פרוס, לפרוס לו מפה בלחם ומזון לאכול, דבר אחר, **"הֲלוֹא פָּרַס"**, כמו שכתוב: **"פָּרַס פְּרִיסֹת"** (דניאל ה, כח), שצריך לחתוך חתיכות לחם לפניו, כדי שלא יבוש, ויפרוס לפניו בעין טובה.

לא יתן לעני מגזל

"לַחֲמֶךָ", לחם לא כתוב אלא לחמך, זה שהוא שלך, מממונד, ולא של גזל, ולא של עשק, ולא של גנבה, שאם כן אין זה זכות, אלא, אוי לו, שבא להזכיר חטאיו.

זוהר חלק א' פרשת מקץ דף ר' ע"ב

גדול השלום

עוד פתח רבי יוסי ואמר, "אִם שְׁלָמִים וְכֵן רַבִּים וְכֵן נִגְזָזוּ וְעָבַר וְעָנְתָּ לֹא אֶעֱנֶה עוֹד" (נחום א, יב), מקרא זה נתבאר, שכאשר כל העם יש בהם שלום, ואין בהם בעלי שנאה, הקדוש ברוך הוא מרחם עליהם, והדין אין שולט בהם, ואף על פי שכולם עובדי עבודה זרה, אם שלום ביניהם, אין הדין שולט עליהם, ונתבאר, שכתוב: **"חֲבוּר עֲצָבִים אֶפְרַיִם הִנֵּחַ לוֹ"** (הושע ד, יז).

העושה צדקה מרבה שלום למעלה ולמטה

"וְכֵן נִגְזָזוּ וְעָבַר" (נחום א, יב), מהו **"וְכֵן נִגְזָזוּ"**, וגנזו היה צריך לומר, אלא שזה מחובר לראש המקרא שהוא שלום, אף כאן ענינו שלום, ומה הוא זו צדקה, לפי שצדקה זו היא

שלום, ומי שמרבה בצדקה, מרבה שלום למעלה ומרבה שלום למטה, ולפיכך כתוב: "וְכִן נִגְזַר וְעָבַר", שגוזזים ממנום בצדקה, "וְעָבַר", ועברו היה צריך לומר, מהו ועבר, אלא זה הוא הדין של רוגז, כמו שכתוב: "עַד יַעֲבֹר זַעַם" (ישעיהו כו, כ), שעבר הדין מעליהם.

עובר בנהר דינור ללא פחד

רבי שמעון אמר, מהו ועבר, אלא בזמן שהנשמה יוצאת מעולם הזה, בכמה דינים נדונת טרם שתבא על מקומה, ואחר כך, כל אותן הנשמות צריכות לעבור בזה הנהר דינור הנמשך והיוצא, ולטבול שם, ומי הוא אשר יקום שם ויעבור בלי פחד, כמו שכתוב: "מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְגו'" (תהלים כד, ג), ונשמת הזכאי עוברת בלי פחד ויקום במקום קדשו, ומי שעמלו בצדקה בעולם הזה, ונותן מממונו לצדקה, אז הוא עובר במקום ההוא ואינו מתירא, וכרוז קורא לה לאותה הנשמה: "וְעֹנֵתָ לֹא אֶעֱנֶךָ עוֹד", מי שזוכה לעבור בנהר הזה, אין לו דין יותר כלל.

